

Ara, després de llegir una primera vegada el següent fragment de Plató,

Ara ja podem determinar fàcilment els respectius límits i funcions de la raó i del gust. La primera ens dona coneixement de la veritat i de la falsedat; el segon proporciona el sentiment de la bellesa i la lletjor, del vici i la virtut. L'una descobreix els objectes com realment es troben a la naturalesa, sense afegir-hi ni llevar-hi res; l'altre posseeix una facultat productiva i, embellint o embrutant els objectes naturals amb colors manllevats del sentiment intern, crea, d'alguna manera, un objecte nou. La raó, freda i indiferent, no és cap motiu per actuar i es limita a orientar l'impuls que rep de l'apetit o de la inclinació, i ens mostra el camí per arribar a la felicitat o per evitar la infelicitat.

David HUME. *Investigació sobre els principis de la moral*, apèndix I

subratlli les idees que considera fonamentals:

Ara ja podem determinar fàcilment els respectius límits i funcions de la raó i del gust. La primera ens dona coneixement de la veritat i de la falsedat; el segon proporciona el sentiment de la bellesa i la lletjor, del vici i la virtut. L'una descobreix els objectes com realment es troben a la naturalesa, sense afegir-hi ni llevar-hi res; l'altre posseeix una facultat productiva i, embellint o embrutant els objectes naturals amb colors manllevats del sentiment intern, crea, d'alguna manera, un objecte nou. La raó, freda i indiferent, no és cap motiu per actuar i es limita a orientar l'impuls que rep de l'apetit o de la inclinació, i ens mostra el camí per arribar a la felicitat o per evitar la infelicitat.

La primera pregunta que fan a les PAU és:

Expliqueu breument –al voltant de 40-80 paraules– les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Això és el que equival a:

Idea principal:	<i>El fonament últim de la moral és el gust. Ell dona el sentiment de bellesa i deformitat, de vici i de virtut. La raó només dona coneixements objectius; és incapaç de donar finalitats.</i>
Altres idees que hi apareixen:	<i>La raó:</i> <ol style="list-style-type: none"> ens dona coneixement de la veritat i de la falsedat, descobreix els objectes com realment es troben a la naturalesa, no és cap motiu per actuar. <i>El gust:</i> <ol style="list-style-type: none"> proporciona el sentiment de bellesa/lletjor, de vici/virtut, crea, d'alguna manera, un objecte nou. ens mostra el camí per arribar a la felicitat
Estructura de l'argumentació:	<i>Hume, per diferenciar la raó i el gust, analitza els límits i funcions de tots dos. Contraposa, en diferents aspectes, el que fa una i el que fa l'altre. Arriba a la conclusió de que és el gust el que ens mostra el camí per arribar a la felicitat.</i>

La segona pregunta que fan a les PAU és:

Expliqueu breument -al voltant de 5-15 paraules en cada cas- el significat, en el

text, de les paraules o expressions següents. [1 punt]

«apetit»	<i>Inclinació natural a rebutjar allò desagradable i a prendre allò agradable.</i>
«sentiment intern»	<i>El gust dona el sentiment intern de dolor o plaer</i>

La **tercera pregunta** que fan a les PAU és:

Explicar les raons de l'autor a favor d'una tesi bàsica del text: per explicar aquestes raons, s'haurà de fer referència als aspectes pertinents de pensament de l'autor, encara que no siguin explícitament expressats en el text. (3 punts)

Això és el que equival a:

Per què diu Hume que «la raó, freda i indiferent, no és cap motiu per actuar i es limita a orientar l'impuls que rep de l'apetit o de la inclinació»? Feu referència als aspectes del pensament de Hume que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text. [3 punts] (Tret de: Seletac, Exercicis de Selectivitat 2008. Vicens Vives)

L'emotivisme moral d'Hume s'oposa a l'intel·lectualisme moral tradicional, és a dir, que s'oposa a la idea que el coneixement és la condició necessària i suficient per a la conducta moral, o, dit d'una altra forma, s'oposa a la idea que per ser bo n'hi ha prou amb conèixer el bé. L'oposició de Hume a l'intel·lectualisme moral parteix d'una distinció entre l'esfera de la raó i l'esfera del gust, assignant a cada una d'aquestes esferes una funció determinada. La raó, ens diu, és allò que està en la base del coneixement del món i la naturalesa. Mitjançant la raó podem donar compte del funcionament objectiu dels fets de la naturalesa, i explicar per tant el que hi ha, el que passa, mostrar les coses tal com estan i tal com es donen.

No obstant això, la raó no és capaç de jutjar o valorar, ella només pot donar-nos fets, però no deures o obligacions morals. Per a això, o sigui, per jutjar i valorar, disposem d'una altra facultat, i aquesta facultat és la del gust.

La facultat del gust és la que ens dona el sentiment de gust o desgrat, de dolor o plaer, d'aprovació o desaprovació, de rebuig o atracció. La bellesa o la bondat no és una qualitat de les coses, no és una propietat que la ciència pugui descriure com si pertanyés a la cosa mateixa, sinó que és un efecte que es produeix en el subjecte i que com a conseqüència desperta un sentiment de rebuig o atracció.

I així, una vegada sobrevingut en nosaltres algun sentiment d'aquest tipus, formulem en conseqüència un judici moral. La moral descansa per tant fonamentalment en els sentiments, ells són els que determinen els nostres judicis morals.

No obstant això, cal afegir que encara que la raó no sigui el fonament de la moral, Hume reserva també per a ella una tasca en aquest àmbit.

En primer lloc, la raó té per funció donar-nos a conèixer totes les dades objectives que caracteritzen de facto un objecte o situació. És a dir, que mitjançant la raó obtenim tota la informació objectiva necessària com per poder portar a terme un judici moral cabal.

I, en segon lloc, la raó, encara que és incapaç; d'establir finalitats finals, és a dir, encara que és incapaç; d'establir allò desitjable en si mateix, té la capacitat de dissenyar instrumentalment els mitjans que necessitem per assolir allò que mitjançant el gust hem jutjat com a bo. És a dir, que la raó orienta el nostre gust.

La **cuarta pregunta** que fan a les PAU és:

Comparar o relacionar un concepte o idea del text amb un altre. (2 punts).

Això és el que equival a:

Compareu la concepció de Hume de la virtut i el bé amb una altra concepció de la virtut i el bé que es pugui trobar en la història del pensament. [2 punts]

(La resposta s'ha tret de: Seletac, Exercicis de Selectivitat 2008. Vicens Vives)

 Selectivitat.io

L'emotivisme moral d'Hume s'oposa a l'intel·lectualisme moral propi de la filosofia de Plató. Per a Plató, la

virtut o l'excel·lència és absolutament inseparable del coneixement. Aleshores, no és possible que un home ignorant pugui ser virtuós. L'excel·lència i la virtut es basen en el coneixement i per tant en la raó.

Efectivament, segons Plató, abans de començar el desenvolupament de la nostra naturalesa cap a alguna cosa millor, abans per tant de començar a perfeccionar-se és necessari, primerament, plantejar-nos què volem ser, què estem buscant, en què volem convertir-nos. Per a això, ens diu, les idees seran els nostres vertaders mestres.

La idea de Bé, la idea de justícia o la idea de veritat seran la referència que ens arrencarà de la ignorància i, consegüentment, ens farà progressar cap a la virtut i la conducta moral perfecta. Ens bastaria per tant amb el fet que la raó identifiqués i fixés el final.

No obstant això, l'emotivisme moral d'Hume estableix que el fonament de l'experiència moral no el trobem en la raó, sinó en el sentiment que les accions de les persones desperten en nosaltres.

La raó, defensa Hume, no pot ser el fonament de la moral perquè el bé no és una propietat de les coses, i, al mateix temps, la raó només és capaç d'explicar, descriure i mostrar les propietats objectives de les coses.

El bé té més aviat a veure amb un sentiment de rebuig o atracció que les coses desperten en nosaltres. I així, és a dir, només d'acord amb aquest sentiment, som capaços de formular un judici valoratiu al voltant del bé o el mal d'una acció. La raó no és capaç de fixar allò desitjable en si mateix o allò bo.